

De Minister van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
T.a.v. mr. C.R. van Strijen, Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
2 augustus 2013

Uw kenmerk
409816

Contactpersoon
J.M.A. Timmer

Onderwerp
Advies op het conceptwetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 17 juli 2013, met kenmerk 409816, heeft u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) om advies gevraagd over het conceptwetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche. Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en is vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

1. Strekking wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel strekt, blijkens de memorie van toelichting, tot uitvoering van de motie-Strik, inhoudende het verzoek aan de regering door middel van een novelle te voorzien in een splitsing van het wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche, waardoor de invoering van de uniforme vergunningenplicht voortvarend ter hand kan worden genomen. De motie is daarnaast ingegeven door bezwaren tegen de registratieplicht voor prostituees en de vergewisplicht voor klanten, waardoor een deel van de bepalingen van het oorspronkelijke wetsvoorstel thans is komen te vervallen.

2. Advisering

De NVvR heeft eerder ten aanzien van het conceptwetsvoorstel regulering prostitutie advies uitgebracht op 2 februari 2009 aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kenmerk B2.1.9./1651/HD). Daarin is volstaan met enkele korte opmerkingen. Ten aanzien van de thans voorliggende novelle wenst de NVvR het volgende op te merken.

De NVvR merkt vooreerst op dat, nu met de novelle thans een wetsvoorstel voorligt zonder registratie en vergewisplicht, afbreuk wordt gedaan aan de oorspronkelijk beoogde doelen van uniforme regulering van de totale sector en het tegengaan van misstanden in de branche, en er thans geen sluitend geheel van regulering voorligt. Nu cruciale onderdelen van het oorspronkelijke wetsvoorstel zijn komen te vervallen, rijst de vraag bovendien of er – los van de constatering dat hetgeen resteert voldoende van zelfstandige betekenis is - nog wel sprake is van een duidelijk en coherent wetsvoorstel.

De NVvR wenst thans op een onderdeel nader in te gaan, te weten de strafbaarstelling genoemd in onderdeel F, onder 1.

Onderdeel F, onder 1, bevat een wijziging van artikel 248b van het Wetboek van Strafrecht die de leeftijdsgrens verhoogt van 18 naar 21 jaar. Met deze wijziging zou het artikel komen te luiden: *Hij die ontucht pleegt met iemand die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een derde tegen betaling en die de leeftijd van zestien jaren maar nog niet de leeftijd van eenentwintig jaren heeft bereikt (...)*. Het bestanddeel 'ontucht' wordt in de rechtspraak pas als zodanig gekwalificeerd indien en voor zover het gaat om handelingen van seksuele aard die in strijd met de sociaal-ethische norm zijn. Niet in alle gevallen ligt het even duidelijk of het in een bepaald geval om handelingen in strijd met de sociaal-ethische norm gaat en heeft de rechter aan de hand van feiten en omstandigheden beoordelingsruimte. Ofschoon mag worden aangenomen dat seksueel contact in het kader van jeugdprostitutie op zichzelf in strijd is met de sociaal-ethische norm en dus ontuchtig is, is het niet ondenkbaar dat, met het oog op dit bestanddeel, door de verdachte verweer zal worden gevoerd, indien het gaat om iemand in de leeftijdscategorie van 18 tot 21 jaar die zich geheel vrijwillig beschikbaar heeft gesteld tot het verrichten van seksuele handelingen tegen betaling. Uit de voorgestelde redactie van artikel 248b volgt immers niet per definitie dat het verrichten van seksuele handelingen tegen betaling met iemand in de leeftijdscategorie van 18 tot 21 jaar strafbaar is. Dat wordt het pas als die seksuele handelingen – aan de hand van de beoordeling van feiten en omstandigheden van het geval - tevens kunnen worden aangemerkt als 'ontuchtig'. De sociaal-ethische norm wordt bovendien wellicht anders ingevuld waar het gaat om seksuele handelingen met minderjarigen dan seksuele handelingen met meerderjarigen.

Waar het bij deze leeftijdscategorie om gaat is om bescherming in situaties van (kennelijke) beroepsmatige prostitutie. De NVvR geeft u in overweging om de formulering van de voorgestelde wijziging in die zin aan te passen dat strafbaar wordt hij die seksuele handelingen verricht met iemand die zich kennelijk beroepsmatig beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen tegen betaling en die de leeftijd van achttien jaren maar nog niet de leeftijd van eenentwintig jaren heeft bereikt. Met deze formulering wordt wellicht beter tot uitdrukking gebracht wat met deze wijziging wordt beoogd en kan onduidelijkheid in de praktijk bij de uitleg van deze bepaling worden voorkomen.

De NVvR verzoekt de Minister hierop nader in te gaan, en geeft in overweging de voorgestelde formulering van onder F, onder 1, te herzien in voorgestelde zin.

Daarnaast wijst de NVvR op de zinsnede in de memorie van toelichting bij onderdeel F, onder 1, luidende dat 'de klant niet zomaar wegkomt met het verweer dat hij in de veronderstelling verkeerde dat hij gebruik maakte van seksuele diensten van een prostituee die de leeftijd van 21 al had bereikt', wat veronderstelt dat er situaties denkbaar zijn waarin de klant verontschuldigbaar kan hebben gehandeld. Dit lijkt in strijd met de bedoeling dat de leeftijd van de prostituee een geobjectiveerd bestanddeel is.

De NVvR geeft de minister in overweging de memorie van toelichting op dit punt te herzien.

Namens het bestuur van de NVvR,
de Wetenschappelijke Commissie

M.E. de Meijer
voorzitter